

Brev från 1915

På julbasaren fick vi höra om ett brev som skrevs för 106 år sedan. Det fanns under väggpappen på Svennas och Tallbergs Rune och Helena lät mej fotografera det. Texten var skriven på en pappbit som var ungefär 60×60 cm med blyerts (timmermanspenna ?).

Hälsningarna från 1915

Texten är aningen blek men helt läsbar:

“Påsatt 11 December 1915 af H. Eklund målare och Hinrik Pettersson timmerman.

Snö på marken 1 aln

9 December 33 gr:er kallt

Wäderleken omväxlande

köld med urväder

Nissas åbro bygges samtidigt af Byggm. G. Andersson”

Det här är ett mycket intressant historiskt dokument. “Nissas åbro” är alltså bron över ån vid Hopenbackan och byggmästare G. Andersson känner vi som “Stein-Gusta”.

En aln är ungefär 60 cm så det var en hel del snö. Vi hade 22 minusgrader i början på december men det var ännu kallare år 1915. Men omväxlande väderlek har vi också haft.

För hundra år sedan nubbade man fast rätt så tjock papp på väggarna som sedan tapetserades eller målades. Det var ett steg framåt från det tidigare underlaget som utgjordes av tidningar limmade på stockarna.

Möjligen var H. Eklund den Herman Eklund (27 år) som den 20 april 1911 gifte sej med Anna Matilda Lindroos (22 år).

När Finland var Sverige

Herman Lindqvist är en av Sveriges mest lästa författare av böcker om historia. Han är rikssvensk men växte upp i Helsingfors där hans far arbetade på svenska ambassaden. Jag fick hans bok i julklapp och även om det han skriver om är välkänt (för dem som ids läsa om historia) så skriver han väldigt bra. Det är inte en samling torra fakta utan man får verkligen en levande bild av historiens gång. Rekommenderas på det varmaste.

Det fanns inget Sverige och inget Finland för 1000 år sedan – bara byar som ibland plundrades av rövare som kallade sej kungar. Och av deras fogdar som många gånger var ännu värre. Kungarna hade ibland mera makt, ibland mindre men det fanns egentligen ingen "statsmakt" före Gustaf Vasa i början på 1500-talet. Först då bildades ett kansli och organiserades en ordnad förvaltning.

Före det var det bara kyrkan som hade nån sorts organisation och upprätthöll skolor. Och bara där fanns det folk som kunde läsa och skriva. Så det är inget under att historien för tusen år sedan är höljd i dunkel. Men visst fanns det bönder som redan då odlade och slet. Då Gustaf Vasa satte upp den första jordaboken så var Hindersby redan en fullskalig by.

Gustaf Vasa var ingen sympatisk person. Han var argsint och kolerisk och skällde i sina brev ut allt och alla. Dessutom krefsade han ihop åt sej en stor personlig förmögenhet så att han vid sin död ägde 5000 hemman. Reformationen gillade han därför att den gav honom en utmärkt anledning att ta av kyrkans rikedomar. Kyrkorna blev fullständigt barskrapade och till sist tog han den största (och i många fall enda) kyrkklockan från varje församling. Pengarna användes att

betala tyska och skotska legoknektar som slog ned böndernas uppror – bland annat de bönder från Dalarna som hjälpte honom till makten.

Om det är dåligt med källorna från medeltiden så finns det desto mer från Gustaf Vasas tid. Han skrev eller dikterade många tusen brev som finns inbundna i 29 tjocka böcker. Många brev avslutas med frasen "vidh Vårt straff och vrede". Finland kände han väl till och reste omkring i hela landet. Axeln Stockholm-Åbo var det viktigaste området i riket. I begravningsståget bars landskapens flaggor i rangordning där Upplands flagga kom först och därefter Egentliga Finlands.

Läsningen fortsätter ...

Kommer hindersbyggarna från Abborfors ?

I Östra Nyland den 24 december 2013 kunde man läsa om bosättningen vid Abborfors som daterats till mellan åren 775 och 980. Det är ingen överraskning alls eftersom vikingar hade en handelsplats i Aldeigjuborg vid södra Ladoga redan år 760. Orten kallas numera Staraja Ladoga (=Gamla Ladoga) och har ungefär 2000 invånare. N.B. Chernykh gjorde år 1985 en dendrokronologisk undersökning av Staraja Ladogas äldsta lager och daterade dem till år 753. Det är alltså en metod som går ut på att man bestämmer årtalet från årsringarna på de stockar man hittat.

Enligt Ipatijevs krönika kom Rurik år 862 till Aldeigjuborg och gjorde staden till sin huvudstad men flyttade senare till Novgorod. Aldeigjuborg vara östra Europas viktigaste handelsplats och kontakterna med Svealand var goda. Åtminstone två sveakungar, Stenkil och Inge (och möjligen Anund Gårdske) tillbringade sin ungdom i Aldeigjuborg. Det var vanligt att ungdomar växte upp hos någon släkting.

Sveakungens dotter Ingigerd giftes år 1019 bort med Svjatoslav av Novgorod och fick Aldeigjuborg som bröllopsgåva. Hon utnämnde Ragnvald Ulfsson, jarl i Västergötland, att sköta om Aldeigjuborg för hennes räkning.

Trafiken längs Finska vikens nordkust var alltså livlig och pratet om att landet var "tomt" är bara strunt vilket upptäckten i Abborfors slutgiltigt bevisar. Men det fanns inget Sverige på den tiden ännu och småkungarnas makt var ganska svag. De var närmast litet rikare bönder. Först med Birger Jarl flera hundra år senare börjar Sverige bildas.

Men visst fanns det folk här i alla fall. Troligen var fisket i Kymmene älv det viktigaste. Pratet om nån sorts "kolonisation" efter Birger Jarls korståg är troligen också bara strunt. Knappast hoppade nån bonde i Mellansverige på en båt och seglade till en fullständigt okänd plats för att börja odla upp jorden där.

Inte heller fanns det något Finland utan det fanns bara omkring tiotusen innevånare i hela det område som nu kallas Finland. De var uppdelade i tre stammar: Finnar i Åbotrakten, tavaster i Tavastland och karelare i öster. Det var allas krig mot alla på den tiden och byarna var den viktigaste enheten.

Om man känner bönderna rätt så går de länge och påtar i jorden och funderar innan de börjar med det stora arbetet att odla upp den. Det är därför mycket troligt att de bönder som odlade upp Hindersby första åkrar bodde någonstans i närheten och bara jagade i skogarna här. Fast det fanns inte så mycket skog

som nu utan det var mest kärr och mossar som inte alls var utdikade. Det gjorde också uppodlandet lättare. Det är ett jättearbete att fälla skog och dra upp stubbar i jämförelse med att dika ut en mosse.

Så det var kanske någon fiskare vid Abborfors som under sina jaktfärder till Hindersby (längs det som senare blev Kyrkostigen) såg ut lämpliga platser för åkrar vid Tessjö å. Det var också lättare att ta med sej boskap från Abborfors än från Sverige.

Det passar bra ihop med det jag påstått länge: Att Hindersby odlades upp för tusen år sedan (plus-minus 300 år). Kavelbron i Langbromosan är på ett mycket logiskt ställe om man utgår ifrån att invandringen kom från Abborfors. Man vet också att Abborfors tidigare var en viktig marknadsplats.

Historikernas påståenden behöver man inte bry sej så mycket om. Jag har sysslat med forskning i 35 år och har inte alls någon hög uppfattning om deras vetenskaplighet. Tvärtom verkar de vara en bunt auktoritetsbundna klantskallar som mest bara spekulerar. Och en av deras auktoriteters spekulationer slås sedan fast som absolut sanning. Det är ju helt ovetenskapligt. Både att ha auktoriteter och att ha absoluta sanningar.

Nu har förstås en historiker det svårare än vi matematiker som kan bevisa saker och ting. En historiker är alltid tvungen att försöka tolka mycket ofullständigt material. Men det borde tvärtom leda till att de alls inte har auktoriteter och alls inte absoluta sanningar. Så jag kan lika gärna spekulera friskt – det är precis lika "vetenskapligt" som historikernas påståenden. Utom att jag inte alls tror att jag har rätt. En enda sak är säker och det är att vi inte vet hur det gick till då Hindersby odlades upp. Vi kan bara spekulera ...

Den nyaste spekulationen är alltså att det var nån fiskare från Abborfors som odlade upp första åkern i Hindersby.

50 år statsväg

Jag råkade se i farsans bokföring att det i dag är 50 år sedan Hopenbackvägen blev statens väg. Det var inte så lätt att få till stånd överlåtelsen och det kom en hel del grälor – kanske mest för att det var för dyrt. Staten hade nämligen en hel del krav innan de tog över vägen.

Det kändes då som ett steg framåt men då man i höst har skramlat fram över de djupa groparna så börjar man undra. Det privatiserade vägunderhållet är närmast obefintligt. Nån gång sladdar man vägen men så dåligt att det bara kommer lös sand i groparna som följande bil kastar upp igen.

Kanske avsikten är att sköta vägen så dåligt att vi måste ta över underhållet själva på nytt ? Numera finns det litet bättre doningar än då jag som liten för 60 år sedan satt på en vägspladd av trä som var ungefär en meter i fyrkant och drogs av en häst ...

Grev våren 2009

Våren 2009

Grev börjar opa oonisdaain te 21 januaari 2009 opa lokaaln kl. 18:30.

Vi treffas opa lokaaln

00NISDAAIN te 11 mars, sidan te 8 aprill.

Grev år 2008

**Grev opa LokaaĴn oonisdain
te 24 septembär 2008.**